

XX. Konference mladých lékárníků

18. – 19. května 2018 v Opavě

FAR **AKOTERAPIE**
jako ost mezi lékaři a lékárníky

„Bolest jako fenomén“

Léčba bolesti v různých lékařských oborech

Česká lékárnická komora

XX. Konference mladých lékárníků

18. – 19. května 2018 v Opavě

„Bolest jako fenomén“

Léčba bolesti v různých lékařských oborech

Za Českou lékárnickou komoru

Prezident konference

PharmDr. Marie Zajícová

Prezident ČLnK

PharmDr. Lubomír Chudoba

Akce je garantována ČLnK v rámci CV pod číslem 18999, počet bodů 18

Organizační tým kongresu: Marie Zajícová, Jitka Márová, Lukáš Lázníčka,
Jana Martinásková, Olga Svobodová

Místo konání: Kulturní dům Na Rybníčku 43, Opava, www.kdnarybnicku.cz

Asistentka u registrace: Jana Nováková

Registrace:

pátek 18. 5. 2018 Předšálí KD Na Rybníčku 15,00 - 18,00 hod

sobota 19. 5. 2018 Předšálí KD Na Rybníčku 8,00 – 10,00 hod

Registrační karta vám umožní vstup na odborný i společenský program.

Generální sponzor: **Abbvie**

Ostatní sponzoři: **Baxter, Phoenix**

Odborný program

Pátek 18. 5. odpoledne, moderuje Mgr. Lukáš Lázníčka

16,00 – 16,05 PharmDr. Marie Zajícová, prezident konference:
Zahájení kongresu

16,05 – 16,30 MUDr. Petr Lokaj, klinika dětské onkologie FN Brno:
Zkušenosti s léčbou bolesti u dětí s nádorovým onemocněním

16,30 – 16,45 Bc. Anna Fialová, pediatrie SN Opava:
Možnosti tlumení bolesti u novorozenců

16,45 – 17,15 Prim. MUDr. Martin Krobot, neurologie SN Opava:
Vertebrogenní bolesti

17,15 – 17,45 MUDr. Jan Blahut, ortopedie Opava:
Viskozoelastózní materiály v léčbě bolesti v ortopedii

17,45 – 18,00 MUDr. et Mgr. Jaroslav Maršík, právník ČLnK Praha:
„Duch eReceptu“

19,00 – 21,00 **Společenské setkání s občerstvením a divadlem**

„Rómeo a Júlia – najtragickejšia komédia všetkých čias“

Sobota 19. 5. dopoledne, moderuje Mgr. Olga Svobodová

9,00 – 9,30 MUDr. et Mgr. Jaroslav Maršík, právník ČLnK:

Novinky z legislativy v oblasti lékárenství

9,30 – 9,50 PharmDr. Eliška Vaculíková, odd. KF nemocnice Havířov:

Úskalí analgetické terapie z pohledu klinického farmaceuta

9,50 – 10,20 MUDr. Jakub Seget, geriatricie SN Opava:

Úprava analgetické léčby v geriatricii a v paliativní péči

10,20 – 10,40 MUDr. Zdeněk Hrdlička, interní JIP SN Opava:

Jak bolí infarkt myokardu?

10,40 – 11,00 – přestávka na občerstvení

Sobota 19. 5. dopoledne, moderuje Mgr. Jana Martinásková

11,00 – 11,30 Olga Svobodová, Mgr., odd.klinické farmacie FN Ostrava:

Gabapentoidy, jejich využití i možnosti zneužití

11,30 – 12,00 MUDr. Olga Foldynová, ambulance bolesti SN Opava:

Zkušenosti z praxe algeziologické ambulance

12,00 – 12,30 Bc. Barbora Klímová, University of Limerick, Irish World
Academy of Music and Dance, Irsko: **Muzikoterapie v léčbě bolesti**

12,30 **Polední koncert** z díla Fritze Kreislera – Petr Benda (housle) a Alexandr
Starý (klavír)

13,00 – ukončení konference a oběd

MUDr. Petr Lokaj, klinika dětské onkologie FN Brno

dětský lékař, anesteziolog, nutricionista, lékař JIP Kliniky dětské onkologie, koordinátor a lékař Domácího hospice Nadačního fondu při Klinice dětské onkologie FN Brno

Lékařská fakulta University J. E. Purkyně, Brno, dětské lékařství 1988, pediatrie I. stupně 1991, anesiesie a resuscitace I. stupně 1995, pediatrie II. stupně 2001, Licence nutricionista F 016

V paliativní léčbě je Fakultní nemocnice Brno na předním místě a určuje prim v České republice. V Dětské nemocnici je totiž vytvořen Mobilní paliativní tým, který se paliativní léčbě věnuje již od roku 2008 a postaral se tak již o více než sto padesát dětí. O svých zkušenostech s touto oblastí medicíny povypráví MUDr. Petr Lokaj z Kliniky dětské onkologie FN Brno.

Bc. Anna Fialová, dětské odd. SN Opava

Prakticky celý život se věnuje práci s dětmi. Střední zdravotnická škola v Šumperku, obor dětská sestra. Práce v nemocnici nejprve u velkých dětí a následně na kojeneckém oddělení. Po mateřské dovolené nastoupila

v ordinaci praktického lékaře a působila jako pedagog na střední zdravotnické škole v Krnově. Patnáct let pracovala

jako staniční sestra na novorozeneckém oddělení v SZZ Krnov, nad rámec své práce se věnovala maminkám jako laktační poradkyně. V roce 2009 začala pracovat na dětském oddělení Slezské nemocnice Opava. V r. 2011 začala studovat ošetřovatelství na Slezské univerzitě Opava. Studium ukončila bakalářskou zkouškou v roce 2014. Jako téma své bakalářské práce si vybrala „Bolest u novorozence“. Výsledky této práce a aplikace jejích výsledků do praxe na dětském oddělení Slezské nemocnice Opava jsou náplní prezentace.

Možnosti tlumení bolesti u novorozenců

Práce se zabývá možnostmi ovlivnění procedurální bolesti při odběru krve z patičky v rámci screeningového vyšetření u novorozenců. Cílem bylo zjistit vliv vybraných metod (aplikace 25% sacharózy spojené s nenutritivním sáním a aplikace EMLA krému) na ovlivnění intenzity procedurální bolesti u novorozenců. Intenzita bolesti u novorozenců byla hodnocena pomocí standardizované škály hodnocení bolesti u novorozenců NIPS podle saturace a podle srdeční akce. Výsledky potvrdily, že aplikace sacharózy spojená s nenutritivním sáním výrazně snižuje procedurální bolest u novorozenců, kterým byla odebírána krev v rámci vyšetření novorozeneckého laboratorního screeningu vrozených onemocnění.

Nyní 25% sacharózu používáme jako analgezii při menších invazivních výkonech, jako jsou kapilární odběry ASTRUP, SCR – odběr z paty, nebo zavedení kanyly k infuzní terapii.

Prim. MUDr. Martin Krobot, neurologie SN Opava

Po ukončení studií na LF MU v Brně v r. 1996 spojil svůj profesní život s neurologickým oddělením ve Slezské nemocnici v Opavě, kde od roku 2013 zastává funkci primáře. Specializuje se na vaskulární neurologii (CMP, neurosonografie).

Vertebrogenní syndromy jsou dominující diagnostickou a léčebnou entitou řešenou na našem oddělení. Přednáška se zabývá příčinami, rozdělením a diagnostikou bolestí zad včetně varovných signálů, tzv. red flags, které upozorňují na závažnější či specifické formy onemocnění páteře. Těžištěm prezentace je léčba vertebrogenních poruch s důrazem na léčbu medikamentózní.

MUDr. Jan Blahut, Ortopedická ambulance Opava:

Narozen 1968 ve Vysokém Mýtě, základní škola a gymnázium v Opavě. Lékařská fakulta Masarykovy University 1987-1994. Atestace v oboru Ortopedie I. stupně 1998, a II. stupně v roce 2003. Zaměstnán jako lékař Ortopedického oddělení Slezské nemocnice Opava od r. 1994 dosud a v Ortopedické ambulaci Opava od r. 2004 dosud. Zájmy outdoorové sporty, cyklistika.

Viskozoelastózní materiály v léčbě bolesti v ortopedii

Prezentace je věnována jak obecným farmakologickým vlastnostem hyaluronátů, jejich dělení, tak i návodem pro použití v jednotlivých zdravotních indikacích. Jsou rozebrány praktické aplikace do jednotlivých kloubů z pohledu ortopeda, výhody cíleného podání pod ultrasonografickou, či RTG kontrolou. Jsou porovnány vybrané statistiky a obvyklý účinek z vlastní klinické praxe. Zmíněny budou i kontroverze indikace k úhradě viskosuplementace zdravotními pojišťovami a klinickými potřebami pacientů. Uvedeny budou i nové trendy kombinovaných preparátů a využití kyseliny hyaluronové v aplikaci do měkkých tkání.

Mgr. MUDr. Jaroslav Maršík

narozen 1971, bytem v Dubí, okr. Teplice,
žinatý, 3 děti
advokát se sídlem v Teplicích, nám. Svobody 1
právní poradce Česká lékárnická komora

1985 – 1989 Gymnázium Teplice, maturita
1989 – 1995 Lékařská fakulta UK v Hradci

Králové, všeobecné lékařství, MUDr.

1995 – 2000 Právnícká fakulta Západočeské univerzity v Plzni, obor právo, Mgr.

2000 – 2003 advokátní koncipient v AK JUDr. Jiří Suška v Teplicích

2003 advokátní zkoušky

od 1. 1. 2004 samostatný advokát

od února 2006 právní poradce České lékárnické komory

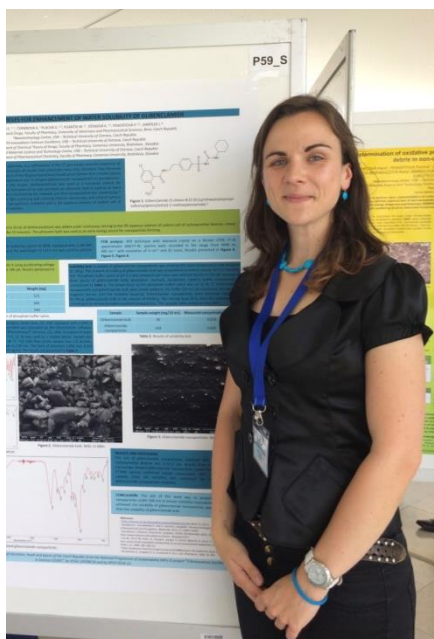
„Duch eReceptu“

Pro velký úspěch vystoupení Ducha v minulosti, v nejmenovaném místě a neurčeném čase, se Duch zaslíbil zopakovat své představení plně tajemných zákoutí elektronické preskripce i v Opavě. Poznámkové bloky a pera nechte v kabelách. Vše bude elektronické. Připravte si kapesníky. Raději papírové.

„Aktuální legislativa“

Příspěvky k aktuální legislativě se vyznačují zejména tím, že se snaží být aktuální, což bohužel znemožňuje ve lhůtách, v nichž musí vzniknout text, jako je tento, odhadnout, o čem přesně příspěvek bude. Takže v závěrkové lhůtě lze s jistotou říci jen tolik, že bude aktuální. Hrubý odhad napovídá, že nezmíněny nezůstanou změny zákona o léčivech a jeho vyhlášek, eRecept, lékový záznam, úhrada zdravotnických prostředků, systém ověřování padělků léčivých přípravků, ochrana osobních údajů.

PharmDr. Eliška Vaculíková, Pracoviště klinického farmaceuta, Nemocniční lékárna Nemocnice s poliklinikou Havířov.

V roce 2012 úspěšně ukončila studium Farmaceutické fakulty VFU Brno. Ve stejném roce zahájila doktorské studium na Ústavu chemických léčiv stejné univerzity, ve kterém pokračuje. V roce 2015 nastoupila do Nemocniční lékárny Nemocnice s poliklinikou Havířov, kde se věnuje oboru Nemocniční lékárenství a Klinická farmacie, je zapsána do obou kmenů specializačního vzdělávání. V rámci klinické

farmacie pravidelně dochází na Psychiatrické oddělení a Léčebnu dlouhodobě nemocných. Poskytuje konzultace na vyžádání ostatním oddělením nemocnice, a také ambulancím Nemocnice s poliklinikou Havířov.

Úskalí analgetické terapie z pohledu klinického farmaceuta

Léčba bolesti je specifická podle typu bolesti: akutní / chronické, somatické / viscerální / neuropatické. Akutní bolest vyžaduje rychlý zásah odpovídající dávkou analgetika s postupným snižováním dávky, tak zvaný *step-down* postup. Dle Světové zdravotnické organizace se nejčastěji volí analgetika ze skupiny silných opioidů. Bolest chronická má postup opačný: *step-up*, tedy nejnižší účinná dávka neopioidního analgetika s postupným navyšováním do efektu s případnou kombinací se silným či slabým opioidem. Podle druhu bolesti a předpokládané příčiny se volí konkrétní analgetika a koanalgetika.

Jedním z úskalí může být volba nízké dávky analgetika, než vyžaduje klinická situace, také s ohledem na váhu pacienta a distribuční objem, které mají vliv na správné ovlivnění bolesti, například u obézních nebo těhotných. Volba dávkovacího intervalu je druhým faktorem úspěšné léčby bolesti, která vychází z farmakokinetiky léčivé látky. Je vhodné stanovit interval podávání tak, aby byla bolest dostatečně tlumena a nedošlo k jejímu nárůstu na konci dávkovacího intervalu. U chronických bolestí je vhodné volit bazální

analgetickou terapii v podobě preparátů s prodlouženým nebo kontinuálním uvolňováním léčivé látky. K takto nastavené terapii je možno přidat medikaci k ovlivnění náhle vzniklé, průlomové, bolesti preparátem s rychlým nástupem účinku.

Častým lékovým problémem je také nevhodná kombinace analgetik nebo kontraindikace léčiva. Například kombinace dvou nesteroidních antiflogistik, kdy nedojde k potenciaci analgetického účinku, ale naopak ke zvýšení rizika výskytu nežádoucích účinků. Za kontraindikaci může být považována volba preparátů ze skupiny nesteroidních antiflogistik u pacientů s vředovou chorobou v anamnéze.

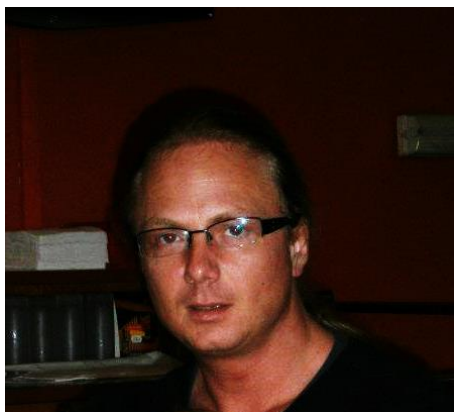
MUDr. Jakub Seget, oddělení geriatrické a
doléčovací, SN Opava

V roce 2014 ukončil studium všeobecného lékařství na LF Masarykovy univerzity v Brně. V následujících letech pracoval na Interním oddělení Slezské nemocnice v Opavě, od roku 2017 pak na oddělení Geriatrickém a doléčovacím. Je členem paliativního týmu Slezské nemocnice v Opavě. Od roku 2018 pracuje také jako lékař pro mobilní hospic Charity Opava.

Léčba bolesti u geriatrických a terminálně nemocných pacientů

Prevalence chronické bolesti stoupá s věkem, u seniorů nad 75 let postihuje až 45 % pacientů. Její etiologie je heterogenní, dominují ale vertebrogenní a kloubní bolesti. Výběr správné analgetické medikace komplikuje polymorbidita, vyšší riziko rozvoje nežádoucích účinků a mnohdy obtížně řešitelná polypragmázie s hrozícími lékovými interakcemi. Často je nutné bolesti řešit u imobilních pacientů a pacientů s demencí, což ztěžuje diagnostiku, nefarmakologické léčebné postupy a monitoraci účinku terapie. Bezpečné a efektivní postupy v léčbě geriatrických pacientů nicméně existují – bagatelizace a „podléčení“ bolestí jen kvůli věku je chybným postupem. Zvláštní kapitolou je pak léčba bolesti a jiných nepříjemných symptomů v paliativní péči a u pacientů v závěru života – zde je s efektem používána relativně malá skupina léků, které jsou ovšem velmi často podávány off-label – zejména se užívá alternativních cest podání a zvláštních dávkovacích schémat.

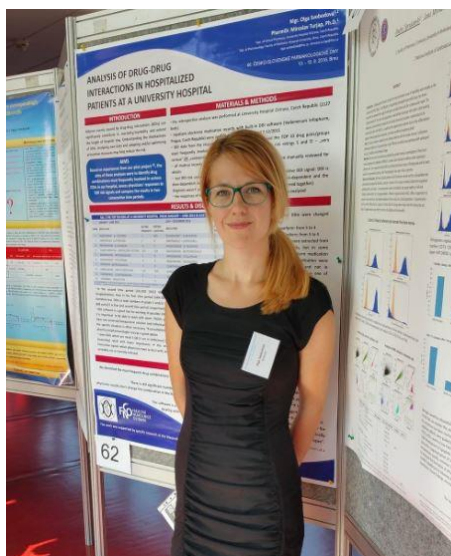
MUDr. Zdeněk Hrdlička, interní JIP, SN Opava

Vystudoval Slezské gymnázium v Opavě. Studium Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně ukončil v roce 2006. Pracoval ve FN Ostrava, v Nemocnici ve Vítkově a Bílovci. Od roku 2016 pracuje na Interním oddělení Slezské nemocnice v Opavě ve funkci vedoucího lékaře JIP.

Jak bolí infarkt myokardu?

Příznaky infarktu myokardu (IM) dělíme na dvě skupiny – subjektivní (stav, který popisuje pacient) a objektivní (laboratorní výsledky, vyšetření přístroji a lékařem). Při klasických subjektivních příznacích infarktu myokardu se objevuje bolest, svírání a tlak v oblasti za hrudní kostí, šíří se do krku, do mandlí, případně i do levé horní části ruky. Typické je, že bolest vzniká náhle a trvá nepřerušovaně pět, deset i více minut. Pacient se při tom cítí špatně, prožívá velkou úzkost, má strach o život. Může se potit, být dušný, mívá pocit nedostatku vzduchu. Ostrá píchavá dobře lokalizovaná bolest na hrudníku většinou se srdcem nesouvisí, může být způsobena např. vertebrogeními potížemi. Jsou však pacienti, u nichž infarktová bolest vypadá úplně jinak nebo infarkt proběhne bez jakýchkoliv příznaků. Odhaduje se, že takto nepovšimnuta zůstává každá desátá srdeční příhoda. Do přednemocniční farmakoterapie řadíme **analgosedaci, antiagregaci, antikoagulaci** a podávání **kyslíku** kyslíkovou maskou.

Mgr. Olga Svobodová, Nemocniční lékárna FN Ostrava Poruba

V roce 2013 absolvovala Farmaceutickou fakultu Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Od roku 2014 pracuje na Oddělení klinické farmacie Nemocniční lékárny FN Ostrava. Pravidelně vykonává práci klinického farmaceuta na Chirurgické klinice a Klinice úrazové chirurgie. Aktivně spolupracuje se zdravotním ústavem v Ostravě a podílí se na antibiotické politice ve FN Ostrava. Letos by

měla atestovat v oboru nemocniční lékárenství a klinická farmacie. Od roku 2016 studuje postgraduální studium na farmakologickém ústavu Lékařské fakulty Masarykovy Univerzity. Druhým rokem se podílí na výuce oboru všeobecná sestra na Slezské univerzitě v Opavě.

Gabapentoidy, jejich využití i možnosti zneužití

Gabapentnoidy, převážně gabapentin a pregabalin, známá antiepileptika, léčiva indikována k terapii neuropatické bolesti, syndromu neklidných nohou nebo postherpetické neuralgie. Strukturálně připomínají γ -aminomáselnou kyselinu, hlavní inhibiční neurotransmitter v centrální nervové soustavě. Vazbou na kalciový kanál vedou ke snížení uvolňování excitačních molekul. Dnes už nejsou jen „nevinnými“ léčivy, ale stala se z nich komodita černého trhu a běžně užívaná „streetová droga“. Dávka léčiva pro zneužití je obvykle 3-20x vyšší než dávka terapeutická. Pocity, pro které jsou gabapentnoidy zneužívány, zahrnují: euforii, vystupňovanou sociabilitu, stavy jako po užití marihuany a „zombie-like“ efekt.

MUDr. Olga Foldynová, algeziologická ambulance
SN Opava

narozena 1980 v Opavě

2004 ukončení LF UP Olomouc, všeobecný směr.

2010 - atestace z oboru Anesteziologie
a intenzivní medicína.

Pracovní zkušenosti:

2004 - 2007 ARO Vítkovická nemocnice Ostrava

2007 - dosud ARO Slezská nemocnice v Opavě

Zkušenosti z praxe algeziologické ambulance

Přednáška představí vybrané diagnózy pacientů ošetřovaných v ambulanci léčby bolesti (ALB) Slezské nemocnice v Opavě. Popsány budou základní pilíře farmakologické léčby, zejména léčba opioidy.

Strategie nasazení opioidů, volba účinné látky, práce s dávkou, rotace opioidů a udržování léčby. Dále budou popsány organizační záležitosti spojené s jejich nasazováním a preskripcí. Okrajově bude zmíněna i léčba konopím a zkušenosti z praxe.

Bc. Barbora Klímová

V roce 2012 Barbora absolvovala Janáčkovu konzervatoř v Ostravě, obor violoncello. Její další studijní kroky vedly do Brna, kde v roce 2016 získala bakalářský titul v oboru speciální pedagogika. Následující rok pracovala jako asistent pedagoga v mateřské školce se speciálními třídami Duha v Praze. Tato zkušenost prohloubila její zájem o pomáhající profese a jejich případné propojení s uměleckými obory.

Je autorkou projektu Hudba Viděná. V rámci tohoto představení spolu vystoupily dvě taneční skupiny s integrovanými členy, neslyšící umělkyně, tanečníci s tělesným postižením a profesionální hudebníci z Ostravy. To vše s cílem zachytit hudbu vizuálně, pomocí tance a znakovým jazykem.

Od září 2017 je studentkou magisterského oboru muzikoterapie na Irish World Academy of Music and Dance v Limericku.

Muzikoterapie v léčení bolesti

Hudba jako lék? Není to pouze zastaralé klišé?

Muzikoterapie, tento malý a občas špatně chápaný obor, má potenciál působit jako nefarmakologická metoda v tišení bolesti. Existují odborné studie potvrzující, že hudba může snížit vnímání a intenzitu bolesti a to především v kognitivní a emociální rovině. Vše je založeno na tom, co hudba dělá s naším mozkiem. Hudba je vnějším podnětem, který mění vnímání bolesti tím, že zapříčiní uvolňování endogenních opioidů. Hudba přetváří naše emoce a náladu, snižuje pocity úzkosti a podněcuje produkci dopaminu. Muzikoterapie se v případě tišení bolesti opírá také o tzv. "gate control theory of pain".

Společenský program, pátek 18. 5. od 19 hod

Divadlo „Kapor na scéně“

Rómeo a Júlia

Shakespearovsko - kaprovská komédia

účinkujú:

Mgr.art. Lukáš Tandara

BcA. Jaroslava Hatiarová - Sýkorová

Mgr. Michaela Pastorková

Ing. MgA. Mirek Sýkora

Divadlo "Kapor na scéně" je už od r. 2009 srdcovou záležitosťou najprv troch skvelých improvizátorov a zdravotných klaunov OZ Červený Nos Clowndoctors (teraz štyroch). Predstavujú sa pravidelne na vlastných impro-večeroch „Impro-kapro“ v Žiline, Čadci, Trnave a Bratislave (súbor improvizuje na divácke témy) a hráva aj komediálne úpravy tragédií W. Shakespeara: „Rómeo a Júlia – najtragickejšia komédia všetkých čias“ , „Macbeth“ a "Hamlet". V repertoári má už aj vlastné spracovanie „jánošíkovej tematiky“ s názvom „Jánošík – najhrdinskejšia komédia všetkých Slovákov“. Divadelníci spolu okrem toho hrávajú autorské predstavenia (rozprávky) pre materské a základné školy (O psíčkovi a mačičke, O Snehulienke , Zlatovláska, Škaredé káčatko).

Zoskupenie „Kapor na scéně“ sa okrem toho aktívne zúčastňuje súťaží v divadelnej improvizácii – Improliga – za posledné roky si mnohokrát „vybojovalo“ 1. miesto (Žilina, Bratislava, Trnava...) a od roku 2009 každú turistickú sezónu účinkuje so svojimi predstaveniami na hrade Strečno.

Česká lékárnická
komora

Polední koncert

Sobota, 19. května 2018 v Opavě

Hudební cesta do Vídně

FRITZ KREISLER

PETR BENDA, housle ALEXANDR STARÝ, klavír

PROGRAM

Tempo di Minuetto ve stylu Pugnaniho Kreisler (1875-1962)
Melodie d-moll Gluck (1714-1787) / ar. Kreisler
Liebesleid Kreisler
Caprice Viennois op. 2 Kreisler
La Gitana Kreisler

Česká lékárnická
komora

